

HODNOTENIE DOPADU MLÁDEŽNÍCKYCH PROJEKTOV (PRAKTICKÉ PRÍKLADY VYBRANÝCH SLOVENSKÝCH ORGANIZÁCIÍ)

Zhrnutie

Sledovanie dopadu projektových či programových aktivít sa stáva stále viac diskutovanou témou. Donorov už nezaujímajú len aké podujatia sa uskutočnili, ale predovšetkým aké výsledky sa dosiahli a aký je ich, či už aktuálny alebo očakávaný dopad. Tento článok vznikol ako doplnok ku „Príručke pre hodnotenia projektov na podporu zamestnávania mladých“ a jej teoretickú časť rozširuje o konkrétne príklady hodnotenia dopadu mládežníckych projektov v slovenských reáliách. Pri jeho príprave boli oslovené rôzne slovenské organizácie venujúce sa rozvoju mladých ľudí a budovaniu ich kompetencií a to za účelom podpory ich zamestnanosti a podnikania.

Z článku je zrejmé, že najpoužívanejšími spôsobmi zberu dát sú metódy nenáročné na čas, financie a odbornú prípravu. Jedná sa predovšetkým o dotazník zasielaný cieľovej skupine v rôznych okamihoch realizácie projektov či programov. Využívaný je aj zber osobných príbehov, či už vo forme prípadových štúdií alebo príkladov dobrej praxe. Štandardom vo všetkých organizáciách je sledovanie počtu školení/tréningov, ako aj počet ich účastníkov a účastníčok, ktoré sú podložené foto dokumentáciou.

Pri sledovaní dopadov si tiež treba uvedomiť, že zozbierané dáta môžu byť v akejkoľvek kvantite či kvalite, najdôležitejšie je preukázanie kauzality medzi konkrétnym vzdelávacím programom a následnou zmenou či už v správaní alebo hodnotách mládeže.

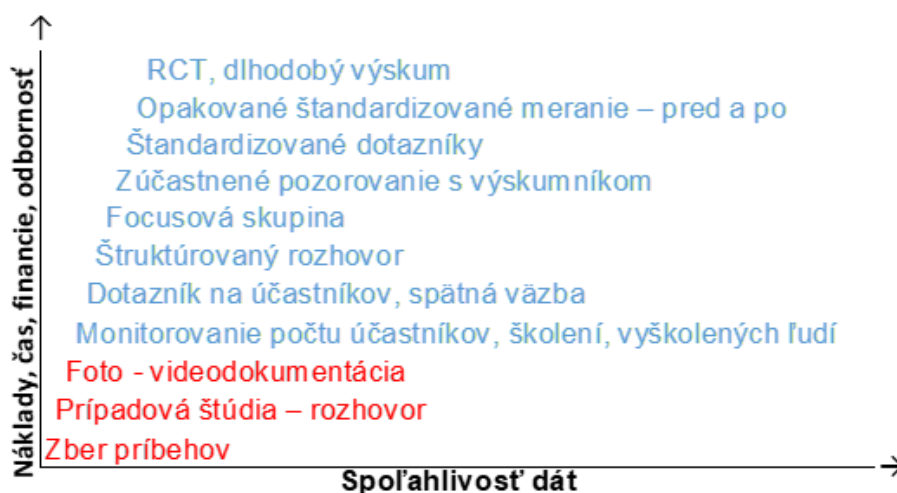
Summary

Assessing the impact of project or program activities is becoming an increasingly discussed topic. Donors are no longer only interested in what even have taken place, but above all what results have been achieved and what their impact is, whether actual or expected. This article was created to complement the "Youth employment evaluation toolkit" and expands its theoretical part with specific examples of evaluating the impact of youth projects in Slovak realities. During its preparation, various Slovak organizations were approached, especially those working on youth development and building youngsters' competencies in order to support their employment and entrepreneurship.

It is clear from the article that the most used ways of data collection are methods that are not time and money consuming and do not require professional skills. It is mainly a questionnaire sent to the target group at various moments of projects' or programs' implementation. The collection of personal stories is also used, whether in the form of case studies or best practices. The standard in all organizations is to monitor the number of trainings provided, as well as the number of their participants, both supported by photo documentation.

When monitoring impacts, it is important to realize, that while the data collected can be in any quantity or quality, the most important is to demonstrate causality between a particular educational program and the subsequent change in the behavior or values of young people.

Koncom roku 2020 publikovala Nadácia Pontis článok na tému „[Sledovanie dopadu: tipy na výskumné metódy za málo peňazí a v krátkom čase – Ako nerezignovať na akékoľvek sledovanie dopadu](#)“. Okrem výpočtu rôznych metód a ich krátkeho popisu článok poskytol aj vizualizáciu, kde sú jednotlivé spôsoby sledovania dopadu usporiadané podľa náročnosti na zdroje (či už finančné alebo ľudské) a spoľahlivosť zozbieraných informácií (pôvodná vizualizácia pochádza z medzinárodne uznávanej metodiky [Social Reporting Standards](#)):

Metódy viac založené na emóciách versus **Metódy viac založené na faktoch**

*RCT = Randomized Controlled Trial (Náhodný kontrolný pokus)

O jednotlivých metódach a celkovom spôsobe nastavenia monitoringu a evaluácie sa podrobne píše v „[Príručke pre hodnotenia projektov na podporu zamestnávania mladých](#)“ (popisuje rôzne nástroje, na hodnotenia projektov zameraných na zvýšenie zamestnanosti mladých ľudí vo veku 15 – 24 rokov, vrátane osôb, ktoré sa stretávajú s problémami v čase prechodu medzi školou a zamestnaním – skupina tzv. NEET – Not in Education, Employment, or Training).

Cieľom článku je preto na základe praktických príkladov poukázať nato, ako je možné hodnotiť dopad mládežníckych projektov v slovenských reáliách, vo väčšine prípadov s časovými a finančnými obmedzeniami. Pri jeho príprave bola oslovená vybraná väčšina organizácií a inštitúcií (či už lokálne, národné alebo medzinárodné), ktoré sa aktuálne venujú rozvoju mládeže a poskytli či už viac, alebo menej informácií. Sú uvádzané v abecednom poradí, bez ohľadu na to, do akej miery sa venujú meraniu dopadu svojich aktivít na mládež čo sa samozrejme deje aj za účelom podpory zamestnanosti a podnikania mládeže.

Účelom tohto článku nie je hodnotiť ich metódy a systém merania dopadov ich projektov a programov, ale opísať praktické príklady a tak inšpirovať aj iné organizácie či inštitúcie.

[AIESEC SLOVENSKO](#)

AIESEC je najväčšia medzinárodná študentská nepolitická nezisková organizácia. Združuje študentov a študentky ako aj čerstvých absolventov a absolventky vo veku od 18 do 30 rokov na viac ako 1700, najmä ekonomických, vysokých školách v 110 štátoch sveta. Hlavnou aktivitou AIESEC je primárne rozvoj svojich členov a členiek a sprostredkovanie zahraničných stáží, umožňujúcich získať kultúrne a pracovné skúsenosti. AIESEC za týmto účelom organizuje aj mnohé konferencie a projekty ktoré v spolupráci s Organizáciou Spojených Národov (OSN) pomáhajú naplňať 17 Miléniových rozvojových cieľov.

Meranie dopadu aktivít AIESEC Slovensko je veľká téma organizácie (momentálne však v úzadí v dôsledku stále prebiehajúcej pandémie).

Pri dobrovoľníckych projektoch (najmä Educate Slovakia a Greenway) sa sleduje ich dopad na mládež a hosťovské rodiny zapojené do projektov spolu so stážistami a stážistkami. Na začiatku a po skončení projektu každý účastník a účastníčka vyplní dotazník skúmajúci úroveň záujmu spoznávať iné krajiny a kultúry, potenciálny záujem o sebarozvoj, znalosť angličtiny, ako aj úroveň komunikačných a prezentačných zručností.

Čo sa týka členov a členiek organizácie, meranie dopadu prebieha viacerými formami:

1. Každý mesiac členovia a členky vyplňajú dotazník, tzv. „Národný prieskum členstva“, ktorého cieľom je zistiť ich spokojnosť, aktivity, koľko času investujú do AIESEC a ako hodnotia dopad ich pôsobenia v AIESEC na ich celkový rozvoj.
2. Pri nástupe na každú pozíciu v AIESEC a odchode z nej sa vyplní ďalší dotazník, tzv. "Hodnotenie rozvoja vodcovstva/lídorských kvalít", čo je univerzálny systém merania dopadu, používaný v AIESEC globálne na celom svete.
3. Na úrovni Slovenska existujú tiež tzv. "Plány osobného rozvoja", prostredníctvom ktorých pracujú team lídri a líderky na rozvoji členskej základne a na pravidelnej báze hodnotia progres a dopad AIESEC na jednotlivých členov a členky svojho tímu.

AJ TY V IT

Občianske združenie Aj Ty v IT vzniklo v roku 2012, v dobe keď počet dievčat na IT fakultách vysokých škôl dlhodobo osciloval medzi 3 % – 5 % študujúcej mládeže. Víziou organizácie je dosiahnuť, aby na IT školách študovalo aspoň 30 % dievčat a na IT pozíciách pracovalo aspoň 40 % žien. Za týmto účelom pracuje s tromi cieľovými skupinami: najmladšie dievčatá (8 – 15 rokov), stredoškôlčky (15 – 19 rokov), a dospelé ženy (19 – 99 rokov), ktoré sú podporované a motivované k štúdiu informatiky a následnému zamestnaniu sa v danom odbore.

Každé meranie dopadu činnosti organizácie sa vždy prispôbuje príslušnej vekovej skupine. Momentálne sa Aj Ty v IT zameriava viac na kvalitatívne meranie dopadu svojich jednotlivých aktivít, konkrétne atraktivitu ponúkaných tém, spokojnosť s úrovňou výučby, tempom výučby, poskytnutými podkladmi a podobne.

Pri najmladších dievčatách sa sleduje miera ich návratov na ďalšie ponúkané programy, čo znamená vzbudenie záujmu o IT oblasť.

Pri stredoškôlčkach sa meria ich spokojnosť s jednotlivými témami a výučbou ako i opakované účasti na ďalších kurzoch. Sleduje sa tiež, aký majú prístup k IT vzdelávaniu, prístup k zariadeniam a skúsenosti s programovaním, kto a ako ovplyvňuje ich vzťah k technológiám. Pri stredoškôlčkach sa následne spolupracuje s IT fakultami, kedy sa zisťujú počty študentiek na týchto školách a vplyv organizácie na príslušný nárast.

Pri dospelých ženách sa sleduje ich uplatniteľnosť v praxi, teda nakoľko im absolvované kurzy pomohli pri zmene kariéry resp. postupe na inú pozíciu v rámci ich firmy.

DOFE

Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu (DofE) je komplexný rozvojový program, ktorý dáva mladým ľuďom vo veku od 14 do 24 rokov šancu rozvíjať svoje schopnosti a charakterové vlastnosti pre reálny život, naplniť svoj potenciál a pomôcť im uspieť v živote. Slovenská pobočka je súčasťou celosvetovej DofE, ktorá už od roku 1956 podporuje mladých ľudí a aktuálne je realizovaná v 140 krajinách. Program vedie mládež k samostatnosti, sebavedomiu, úspechu v živote, a sociálnemu cíteniu. Mladí ľudia si stanovujú individuálne ciele a výzvy v niekoľkých aktivitách a na ceste k ich splneniu posilňujú svoju zodpovednosť a vytrvalosť, poznávajú a prekonávajú sami seba a získavajú nové zručnosti, užitočné pre ďalší akademický aj pracovný život.

V DofE Slovensko sa meranie dopadu zameriava na dve hlavné cieľové skupiny: účastníci a účastníčky a zároveň učitelia a učiteľky, ktorí sú alebo boli zapojení do DofE.

Pri mládeži sa každý ročník programu (rôzne úrovne majú rôznu dĺžku trvania) meria jeho vplyv, počas ktorého sa mladí ľudia venujú športu, talentu, a dobrovoľníctvu. Toto meranie prebieha pred aj po absolvovaní programu prostredníctvom dotazníkov, ktoré vyplňajú účastníci a účastníčky cez tzv. „Online účastnícku knižku“ pri registrácii a pri ukončení programu, kedy je dotazník automaticky ponúknutý.

Zozbierané dáta sú vyhodnocované aj na globálnej úrovni (keďže zber je koordinovaný Medzinárodnou nadáciou DofE). DofE Slovensko poskytuje dáta a následne v rámci ročného reportu získava prístup k sumárnym dátam, ako aj profilu slovenských účastníkov a účastníčok. Súčasťou týchto dotazníkov je aj zisťovanie spokojnosti s programom a úroveň rozvíjania ďalších kompetencií.

Aktuálne organizácia čaká na analýzu dát z dlhodobejšieho výskumu, tzv. "Zisťovanie výstupov programu", kde sa postupne od roku 2017 zbierali dáta od účastníkov a účastníčok ako aj kontrolnej skupiny (teda mládež do programu nezapojená), a to rovnako v dvoch fázach: pred a po absolvovaní programu. Výsledky by mali byť k dispozícii už čoskoro a DofE Slovensko si v analýze vybrala priority v skúmaní vplyvu programu na: sebadôveru, riadenie/kontrola pocitov, odolnosť a odhodlanosť mládeže participujúcej na programe.

HAJCMAN

Hajcman je malá lokálna organizácia pôsobiaca v Prievidzi, ktorá podporuje podnikavosť nie len mladých ľudí. Od roku 2016 organizuje rôzne vzdelávacie a sieťovacie podujatia, a dlhodobým cieľom je aj otvorenie coworkingového priestoru (v ktorom budú nie len mladí ľudia z rôznych oblastí slobodne a tvorivo pracovať, vzdelávať sa, získavať nové kontakty, spolupracovať, a navzájom si pomáhať). Víziou organizácie je región, kde sa ľudia vysporiadali s mentálnou stigmu upadajúceho baníctva a aktívne a tvorivo pristupujú k jeho rozvoju a vytváraniu pracovných príležitostí. Preto je poslaním organizácie Hajcman budovanie životaschopnej a udržateľnej komunity inovatívnych, etických a sociálnych podnikateľov a podpora rozbehu a rozvoja podnikania v regióne.

Meranie dopadu je v organizácii Hajcman okrajovou záležitosťou. Vo väčšine prípadov sa robí, keď je organizované podujatie financované z externých zdrojov, teda donor sa zaujíma o to, aká bola spokojnosť cieľovej skupiny s danou aktivitou. Takto boli v minulosti prostredníctvom online dotazníkov hodnotené vybrané workshopy a školenia ako aj Festival digitálnych nomádov. Zisťovala sa nie len spokojnosť účastníkov a účastníčok s obsahom a organizáciou podujatia, ale zbierali sa aj odporúčania a nápady pre budúce aktivity organizácie Hajcman.

Na prelome rokov 2019 a 2020 Hajcman spolu-organizoval tzv. „Vzdelávanie mladých lídrov a líderiek Prievide“, ktoré pozostávalo z troch vzdelávacích víkendov a implementácie vlastného komunitného mikro-projektu. Počas prvého a posledného víkendového vzdelávania účastníci a účastníčky vyplnili krátky dotazník (podľa poskytnutých inštrukcií), kde hodnotili svoje schopnosti pracovať v tíme, sebamotiváciu, efektívnej komunikáciu, prezentačné zručnosti, projektové myslenie, finančnú gramotnosť, a podnikavosť. Výsledky boli porovnané a hodnotený bol progres účastníkov a účastníčok vďaka vzdelávaniu. Po každom jednom víkendovom vzdelávaní účastníci a účastníčky vyplňali aj všeobecný hodnotiaci dotazník spokojnosti, ktorý zisťoval mieru naplnenia ich očakávaní, spokojnosť s témami a aktivitami, zrozumiteľnosť, priestor na otázky a diskusiu, školiteľky, a spokojnosť s logistikou (ubytovanie a strava). Dotazník zisťoval aj konkrétnu tému víkendového vzdelávania, ktorú mladí ľudia považujú za najužitočnejšiu a ktoré vedomosti plánujú využiť v praxi.

I AMBITIOUS

I AMbitious Academy je ročný program neformálneho vzdelávania pre mladých ľudí, v ktorom stretávajú ďalších ambiciózných stredoškolákov a stredoškoláčky. Je určený pre mládež, ktorá chce rozvíjať svoje líderské schopnosti a charakter, vzdelávať sa a napredovať aj mimo strednej školy, meniť svoje okolie k lepšiemu, a stretávať šikovných a aktívnych ľudí. Vďaka programu zistia, čo chcú v živote robiť či študovať, získajú sieť kontaktov od svojich rovesníkov a rovesníčok ako aj inšpiratívnych mentorov a mentoriek, zlepšia si svoje mäkké a tvrdé zručnosti pomocou workshopov, pracujú na projekte s krajským mestom či firmou, naučia sa ako funguje súkromný, verejný či neziskový sektor, a spolu s profíkmi tvoria svoj vlastný projekt.

Po každom workshope/projekte/diskusii sa zbiera spätná väzba od všetkých formou dotazníkov a od vybraných účastníkov a účastníčok formou krátkeho neformálneho osobného rozhovoru. Od mládeže sa zisťuje čo im daný workshop priniesol, čo si z neho odnášajú, a aké sú odporúčania na vylepšenie pre lektora či lektorku. Spätná väzba sa zbiera aj od lektorov a lektoriek. V tomto prípade je zameraná na zisťovanie, ako sa im pracovalo s mládežou, ako vnímali ich vzájomnú interakciu, či mládež rozumela zadaniam a téme, či boli dostatočne nachystaní na workshop z domácej prípravy a pod.

Jedenkrát za semester sa zbiera spätná väzba na mentoring od oboch strán (mentori aj mentees). Zisťuje sa koľkokrát prebehlo stretnutie/telefonát medzi nimi, v akých témach sa posunuli, čo konkrétne riešia/na akých témach pracujú (napr. výber vysokej školy, hľadanie stáže, zlepšenie konkrétnych zručností, tvorba vlastného projektu) a taktiež či obom mentoring vyhovuje časovo aj ľudsky.

Prebieha aj zber semestrálnej a koncoročnej spätnej väzby, v rámci ktorého mládež po jednom semestri, resp. celom roku vyplňa komplexný dotazník so všetkými absolvovanými aktivitami a popíše retrospektívne získanú pridanú hodnotu. Takto si mládež zosumarizuje celkové prínosy program, kam sa posunuli a taktiež aké otázky riešia a v čom im vie ešte program ďalej pomôcť.

Ďalšou metódou zisťovania dopadu je tzv. „ONE x ONE“ sedenie, ktoré účastníci a účastníčky programu absolvujú jedenkrát za semester s vybranou členkou tímu organizácie I AMbitious, ktorá je pre nich tzv. „buddy“, teda internou mentorkou. Vďaka personalizovanému a priamemu rozhovoru sa zisťuje ako sa každý študent a študentka má mimo programu I AMbitious, na čom ďalej pracuje, ako uvažuje o výbere svojho ďalšieho smerovania, aký má prínos I AMbitious program, aké sú jeho hlavné benefity, aké sú návrhy na zlepšenie programu, aký má prínos mentoring a projekty programu a v akých oblastiach je potrebné a možné ešte pomôcť.

Súčasťou programu je aj práca na vlastnom projekte a po jeho skončení prebieha priama spätná väzba s mládežou, kde sa zisťuje individuálna aj tímová reflexia. Počas realizácie projektov (dobrovoľnícky realizovaný v októbri/novembri, projekt realizovaný v spolupráci s verejným sektorom v decembri až februári, projekt s firmami v marci až máji, vlastný projekt v máji až septembri) majú účastníci a účastníčky možnosť absolvovať konzultácie a tiež vyplňajú pravidelné status reporty aby bolo možné sledovať ich progres.

V rámci workshopu o morálnych hodnotách bola doplnená aj aktivita hodnotového erbu, ktorá spočíva v prioritizácii hodnôt mládeže a tu sa sleduje vývoj hodnôt počas programu a porovnávajú sa hodnoty pred a po účasti na programe.

Po pol roku a roku od ukončenia programu sa zbiera opäť spätná väzba prostredníctvom dotazníkov. Pre absolventov a absolventky sa robia rôzne aktivity v rámci ktorých sa monitoruje ich následný progres, prínos programu s odstupom času a zisťuje sa, do akých častí v rámci I AMbitious by sa chceli ako alumni viac zapojiť.

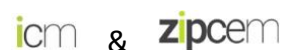
INFORMAČNÉ CENTRUM MLADÝCH – ICM (PRIEVIDZA) a ZIPCEM

ICM sa venuje práci s mládežou prostredníctvom poskytovania informačno-poradenských služieb, s čím je spojené aj vzdelávanie v mnohých témach. V poslednom období ide najmä o občiansku participáciu (čo je samospráva, ako sa aktívne zapojiť a na koho sa môžu mladí ľudia obrátiť ak by mali ambíciu realizovať rôzne iniciatívy v komunite), kritické myslenie a finančnú gramotnosť.

ICM je zároveň miesto prvého kontaktu v oblasti závislostí a realizuje rôzne diskusie a workshopy za účelom prevencie sociálno-patologických javov (napríklad zamerané na kult tela a s tým spojené patológie ako poruchy príjmu potravy, skrášľovanie, nadmerné nakupovanie a iné).

ICM tiež organizuje rôzne dobrovoľnícke aktivity napríklad v oblasti ochrany životného prostredia alebo charity. Ďalšou aktivitou je poskytovanie odborného kariérneho poradenstva (ktoré je anonymné, a rovnako ako všetky služby ICM, bezplatné).

ZIPCEM zastrešuje sieť jednotlivých informačných centier mladých (ICM), ktoré sa na Slovensku nachádzajú vo viacerých okresných a krajských mestách.

Dopad zameraný na spoluprácu v oblasti občianskej participácie sa zvyčajne zisťuje náhodným monitorovaním. Ak na diskusnom stretnutí vznikli vzájomné dohody medzi mládežou a samosprávou, po roku sa overuje ktoré ich časti alebo body sa skutočne dodržali a zrealizovali. Pri poskytovaní akreditovaného vzdelávania (ktorého absolvovanie končí získaním certifikátu), je nevyhnutné aby mládež preukázala nadobudnutie zručností a schopností. Praktické aj teoretické skúšky prebiehajú za účasti odborníkov a garantov.

Zvyčajne sa pri vzdelávacích aktivitách zisťuje spokojnosť s ich obsahom a organizáciou prostredníctvom spätnej väzby vo forme dotazníka, ale prax ukázala, že to nie je dostatočným ukazovateľom. Mladí ľudia majú problém s negatívnym hodnotením školiteľov a školiteľiek, ktorí sa im na aktivitách venujú. Preto sa teraz používa osvedčené a efektívnejšie mapovanie na začiatku (robí sa prostredníctvom aktivít zameraných na pojmy v téme) a na záver kvíz. Oboje prebieha v závislosti od témy a formy vzdelávania buď individuálne alebo v skupinách.

V súčasnosti sa úvodný a záverečný dotazník používa iba na vzdelávacích podujatiach, kde je dotácia času veľmi nízka a téma príliš široká. Úvodným dotazníkom sa zisťuje kde má skupina najväčšie nedostatky, s ktorými sa následne pracuje. Záverečný dotazník overuje, či bolo vzdelávanie prospešné, teda došlo k zlepšeniu vedomostí a zručností mládeže.

IUVENTA

IUVENTA, resp. Slovenský inštitút mládeže, je štátna inštitúcia, priamo riadená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu. Predmetom jej činnosti je práca s mládežou mimo školy a rodiny a mládežnícka politika na Slovensku aj mimo neho. Cieľom aktivít je implementácia štátnej politiky voči deťom a mládeži.

IUVENTA mimo iné napríklad aj koordinuje a realizuje aktivity na podporu a rozvoj výskumu v oblasti mládeže, administruje grantové programy Ministerstva školstva a Európskej únie (Erasmus+), pôsobí v oblasti podpory práce s talentovanou mládežou (olympiády a predmetové súťaže) a je sídlom Eurodesku (Európska informačná sieť pre mládež a mládežníckych pracovníkov).

Inštitút pracuje s celým radom cieľových skupín: dobrovoľní a profesionálni pracovníci s mládežou z občianskych združení, mládežníckych organizácií a školských zariadení; mládežnícki aktivisti, vedúci neformálnych skupín a pod.; pedagogickí pracovníci zo škôl a školských zariadení; žiaci základných a stredných škôl; pracovníci okresných úradov, úradov v sídle kraja a organizátori nižších kôl súťaží; pracovníci z rôznych úradov, ktorí svojimi rozhodnutiami ovplyvňujú život a postavenie mládeže; výskumníci a doktorandi pôsobiaci v oblasti výskumu mládeže.

Misiou IUVENTY je podporovať mladých ľudí, aby poznali, vedeli a mohli využívať príležitosti pre kvalitnejší život. Aj preto základné oblasti jej aktivít vychádzajú z prioritných tém mládežníckej politiky: participácia mládeže na živote obce, školy, regiónu; rozvoj mládežníckeho dobrovoľníctva; výchova k ľudským právam; neformálne vzdelávanie v oblasti práce s mládežou; inklúzia – zapojenie mladých ľudí s nedostatkom príležitostí do spoločnosti.

Po každom vzdelávaní (či už je to akreditované viac-dňové vzdelávanie alebo jednodňový workshop) sa zasiela účastníkom a účastníckam hodnotiaci dotazník. Ten zisťuje, čo funguje a čo naopak nie, teda je potrebné zlepšiť. Rovnako sa zisťuje o aké ďalšie témy je záujem a existuje reálna potreba sa v nich vzdelávať.

Napríklad na začiatku 2021 bolo mladým ľuďom vo veku 15 – 30 rokov ponúknuté akreditované vzdelávanie zamerané na kritické myslenie v každodennom živote. Na prvý termín s limitom 18 ľudí sa prihlásilo až 105 záujemcov a záujemkýň. Následne boli promptne pridané ďalšie kurzy. Ako reakcia na silný dopyt bola spracovaná aj verzia pre vekovú skupinu nad 30 rokov.

Každý kraj má svojho regionálneho koordinátora alebo koordinátorku. Ich úlohou je poznať potreby svojich lokálnych cieľových skupín a reagovať na ne. V mnohých prípadoch toto zisťovanie potrieb prebieha nie len prostredníctvom dotazníkov, ale aj neformálne počas osobných stretnutí.

Samostatné hodnotenie dopadu svojich aktivít IUVENTA špecificky alebo systematicky nerobí. Ministerstvu školstva sa vykazujú len počty absolventov a absolventiek, ktorí riadne ukončili vzdelávanie, prípadne sa vykazuje počet aktivít na konkrétnu tému, ktoré boli zrealizované.

Na hlbšie meranie dopadov momentálne nie sú v inštitúcii personálne kapacity, ale do budúcnosti sa plánuje zaviesť nové nástroje sledovania dopadov.

IUVENTA participuje aj na výskumných projektoch nadnárodnej [výskumnej siete RAY](#), ktoré skúmajú hlavne dopad programov Európskej Únie, konkrétne Erasmus+ a Európsky zbor solidarity.

JA SLOVENSKO (JUNIOR ACHIEVEMENT)

Sloganom organizácie je „skúsenosťou k úspechu“. Jej víziou sú mladí ľudia, ktorí vedia, čo v živote chcú, a ako to dosiahnu. Preto je poslaním JA Slovensko pomáhať učiteľom a učiteľkám rozvíjať u žiakov a žiačok základných a stredných škôl podnikavosť, ekonomické myslenie a finančnú gramotnosť (ktoré ponúkajú preventívne riešenia pre zamestnanosť mládeže). Uskutočňuje sa to predovšetkým prostredníctvom zážitkového vzdelávania, do ktorého sú zapájaní odborníci a odborníčky z praxe.

JA Slovensko je súčasťou celosvetovej siete 115 krajín JA Worldwide a súčasťou siete 41 európskych krajín JA Europe. Už 100 rokov táto sieť po celom svete prináša skúsenosti v oblasti pracovnej pripravenosti, finančnej gramotnosti a podnikania.

V programoch „Aplikovaná ekonómia“ a „Podnikanie v cestovnom ruchu“ majú žiaci a žiačky možnosť vyskúšať si svoje prvé reálne podnikanie v študentskej firme. Zručnosti pre zamestnateľnosť a tvorbu vlastného nápadu sú rozvíjané v programe „Zručnosti pre úspech“. Rozvoj etických aspektov podnikania a morálnych hodnôt jednotlivca je predmetom programu „Etika v podnikaní“. Finančná gramotnosť žiakov a žiačok je zvyšovaná prostredníctvom programu „Viac ako peniaze“ a „Ja a peniaze“, ktoré sú vytvorené v súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti. Tí najmenší sa môžu na svoje budúce povolanie pripraviť cez program „Základy podnikania“.

Pri meraní dopadu svojich aktivít JA Slovensko dlhodobo využíva dostupné možnosti vzhľadom na svoje časové a finančné obmedzenia.

Najčastejšie sú dopady vzdelávania merané (v prípade učiteľov a učiteľiek, ako aj žiakov a žiačiek) formou spätnej väzby realizovanej bezprostredne po ukončení danej aktivity prostredníctvom dotazníka, prípadne osobného rozhovoru. Žiaci a žiačky sú v programoch zapojení štandardne jeden školský rok, maximálne dva. V prípade práce s učiteľmi a učiteľkami je spolupráca väčšinou nastavená na obdobie dlhšie ako len jeden školský rok, teda spätná väzba a reakcie sú zbierané opakovane za ten istý projekt.

V niektorých vzdelávacích programoch, kde to ich povaha, obsah a nastavenie povoľujú, sa na meranie dopadu využívajú aj centrálné testy. Prostredníctvom nich sa zisťuje úroveň vedomostí na začiatku vzdelávania/školského roka a na jeho konci. Cieľom je porovnať výsledky a zistiť progres za obdobie približne 10 mesiacov. Takéto výsledky, napríklad pre program „Viac ako peniaze“, sú aj verejne dostupné na stránke organizácie: [Test finančnej gramotnosti - JA Slovensko \(viacakopeniaze.sk\)](#).

Okrem vyššie uvedeného sa na meranie nadobudnutých praktických skúseností a zručností žiakov a žiačok využívajú aj súťaže a rôzne krátkodobé projekty, do ktorých sa môžu zapojiť. V nich prakticky uplatňujú vybrané teoretické vedomosti, ktoré nadobudli vo vzdelávacích programoch JA Slovensko. Výsledkom je vedomosť o tom, ktoré vedomosti dokážu uplatniť v praxi a prípadne rozvoju ktorých zručností je potrebné venovať väčší dôraz.

Meranie s odstupom niekoľkých rokov je limitované časovými aj finančnými možnosťami. Aktuálne sa v tejto oblasti zbierajú a následne verejne prezentujú príklady dobrej praxe a prípadové štúdie. To sú úspešní absolventi a absolventky programov a viac sa dá o nich prečítať priamo na stránke organizácie: [Úspešní absolventi - JA Slovensko](#)

NEXTERIA

Nexteria verí, že aktívni a vzdelaní ľudia sú kľúčom k zlepšeniu budúcnosti Slovenska. Preto už 12 rokov pripravuje a podporuje novú generáciu slušných a schopných mladých lídrov a líderiek v rôznych oblastiach a prepája ich s praxou prostredníctvom svojich vzdelávacích programov.

„Nexteria Leadership Academy“ je 3-ročný vzdelávací a rozvojový program dostupný pre aktívnych vysokoškolákov a vysokoškoláčky ako aj maturantov a maturantky popri štúdiu. Podporuje mladých ľudí, ktorí sa chcú posunúť vpred a byť lídrami a líderkami v rôznych oblastiach, ako napríklad v biznise, IT, verejnom sektore, vede, práve a ďalších.

„Nexteria Lab“ je 2-týždňový rozvojový program a ďalšie online aktivity pre mladých ľudí z celého Slovenska aj pre Slovákov študujúcich v zahraničí. Online workshopy, mentoring a skvelá komunita aktívnych ľudí pomáha objaviť mládeži svoje silné stránky, rýchlejšie dosiahnuť svoje ciele a prepojiť sa s inými inšpiratívnymi ľuďmi.

Nexteria ďalej organizuje rôzne prednášky, diskusie, workshopy s expertmi a expertkami z praxe. Prepája študentov a študentky s ľuďmi, ktorí sa zaujímajú o aktuálne témy v IT, s profesionálmi z veľkých firiem aj začínajúcich startupov, vďaka čomu má mládež možnosť rozvíjať svoje vedomosti a zručnosti.

Meranie dopadu a celkovo spätná väzba je v Nexterii veľmi komplexná téma, ktorou sa organizácia zaoberá na niekoľkých úrovniach. Nastavenie vždy záleží od špecifik každého programu.

Napríklad „Nexteria Leadership Academy“ má dlhodobý vplyv, ale na menší počet študentov a študentiek. Aktuálne intenzívne prebieha práca s alumni tohto trojročného programu, a to prostredníctvom dotazníkov a rozhovorov.

Naopak, program „[Night of Chances](#)“ je krátkodobý, ale o to masovejší vzdelávací program. Priamo počas jeho jednotlivých aktivít sa zisťuje záujem študentov a študentiek o prácu v rôznych sektoroch. Následne sú aktívne vyhľadávaní tí, ktorí sa zamestnali práve vďaka Nexterii. S nimi sa následne realizujú rozhovory za účelom vytvorenia prípadových štúdií a príkladov dobrej praxe. Často sa stáva, že študenti a študentky sa ozvú sami.

Pri zisťovaní spätnej väzby sa spolupracuje aj s firemnými partnermi Nexterie a okrem štandardných dotazníkových formulárov sa používa aj LinkedIn a iné sociálne siete.

Dopady svojej práce organizácia meria len interne a nevyužíva služby externých evaluátorov.

PROFESSIONAL FELLOWS PROGRAM a CENTRUM KOMUNITNÉHO ORGANIZOVANIA (CKO)

Cieľom CKO je budovanie aktívnejšej, otvorenejšej, demokratickejšej a tolerantnejšej občianskej spoločnosti na Slovensku. Podporuje aktívnu participáciu občanov a občianiek na procese verejného rozhodovania. Pomáha formulovať a obhajovať ich prirodzené záujmy a zároveň vytvára priestor pre efektívnu spoluprácu medzi občanmi a občiankami, samosprávou a podnikateľským sektorom s cieľom rozvoja komunít so špeciálnym akcentom na vylúčené rómske komunity.

Komunitné organizovanie je nosnou témou a činnosťou organizácie a medzi jeho cieľové skupiny patrí aj mládež. CKO sa komunitnému organizovaniu venuje nie len na Slovensku ale je aj jedným z partnerov medzinárodnej profesionálnej výmeny s názvom „Citizen Legislative Advocacy in Minority Communities“, ktorú vedie partnerská americká organizácia „The Great Lakes Consortium for International Training and Development“ pod záštitou a s finančnou podporou Úradu vlády Spojených štátov amerických pre vzdelávanie a kultúru.

V rámci tohto programu CKO každoročne vysiela slovenských stážistov a stážistky (predovšetkým mladých ľudí) na niekoľko týždňovú výmennú stáž do USA so zameraním na komunitné organizovanie. Následne potom prichádzajú na Slovensko delegácie amerických mentorov a mentoriek, s cieľom poskytovať dodatočné poradenstvo a vzdelávanie.

&

Meranie dopadu medzinárodnej profesionálnej výmeny plne zastrešuje americká partnerská organizácia, ktorá celú metodiku pred niekoľkými rokmi prebrala od samotného Úradu vlády USA. Jedná sa primárne o online dotazníkové zisťovanie, ktoré prebieha v rôznom čase u oboch cieľových skupín na Slovensku aj v USA.

Pred výmenným pobytom v USA slovenskí stážisti a stážistky vyplňajú vstupný dotazník, ktorý okrem ich očakávaní zisťuje aj úroveň ich základných vedomostí o USA, motiváciu zúčastniť sa na programe, úroveň vodcovských zručností, schopnosti v oblasti komunitného organizovania a názory na vybranú problematiku týkajúcu sa USA. Počas samotného pobytu stážisti a stážistky vyplňajú tzv. „Denný monitorovací formulár“ o ich aktivitách a prípadných nových nadobudnutých vedomostiach či zručnostiach. V posledný deň svojho pobytu v USA vyplňajú výstupný dotazník, ktorý do veľkej miery obsahuje identické otázky zo vstupného dotazníka vrátane ďalších otázok týkajúcich sa najmä popisu dosiahnutých úspechov a výsledkov počas stáže, identifikácie dopadov jednotlivých aspektov stáže (napríklad počet amerických organizácií, s ktorými sa podarilo nadviazať kontakt, intenzita medzi-kultúrnej výmeny, popis povinnej dobrovoľníckej služby, interakcia počas mentoringu s pozývajúcou organizáciou a interakcia s hosťovskou rodinou atď.), spokojnosť s programom a plány do budúcnosti, predovšetkým ako budú vedomosti a skúsenosti z pobytu v USA pretavené či už do osobného alebo pracovného života účastníkov a účastníčok. Posledný dotazník sa vyplňa rok po návrate z USA a opätovne sa pýta na rôzne aspekty dopadu stáže, úrovne vodcovských zručností a tiež zisťuje konkrétne aktivity zrealizované v oblasti komunitného organizovania alebo iné alumni aktivity uskutočnené na Slovensku či v iných krajinách Európy, keďže tento program prebieha aj v Maďarsku, Bulharsku, Rumunsku a Albánsku. Na základe informácií z týchto rôznych dotazníkov sú potom priebežne vyberaní účastníci a účastníčky programu pre individuálne rozhovory, ktorých výstupom sú prípadové štúdie a príklady dobrej praxe slúžiace nie len na motiváciu a inšpiráciu v rámci siete ale aj na informovanie donora (americkú vládu) a dosiahnutých úspechoch programu.

Rovnaké online dotazníkové zisťovanie prebieha aj u mentorov a mentoriek z USA, a to po zrealizovaní stáže a mentoringu v USA a po ich návrate zo Slovenska, kde uskutočnili monitorovaciu návštevu. Okrem svojej spokojnosti s programom hodnotia aj svojich slovenských mentees a ich aktivity či už v USA alebo na Slovensku.

Všetky dotazníky si „The Great Lakes Consortium for International Training and Development“ administruje interne. Na nedávnu 5-ročnú evaluáciu programu však využila organizácia služby externého evaluátora. Rovnako bude postupovať aj pri plánovanej 10-ročnej evaluácii programu, ktorá sa tiež bude vykonávať prostredníctvom univerzálneho dotazníka pre obe cieľové skupiny a následných osobných rozhovorov s vybranými aktérmi programu.

ROZBEHNI SA

Rozbehni sa! pomáha ľuďom nájsť nápad a overiť si, či je dostatočne dobrý na to, aby sa z neho moholo stať fungujúce podnikanie. Zameriava sa nielen na mládež, ale akýchkoľvek začiatočníkov a intuitívnych podnikavcov. Dôvodom vzniku Rozbehni sa! je skutočnosť, že Slovensko potrebuje ako soľ novú generáciu, ktorá vie tvoriť, rozbiehať a nečakať „že im niekto dá prácu“.

Prax ukazuje, že až 90 % podnikateľských nápadov nezarába (štatistika prevzatá od Rozbehni sa!), pretože nemá žiadnych alebo len veľmi málo zákazníkov. Prvou fázou podnikania preto musí byť nepodnikanie, teda fáza testovania, či sa vôbec oplatí začať. Pre fázu testovania nie je potrebné ani drahé logo, ani založiť firmu, či kódovať aplikácie. Na úvod stačí rýchlo a lacno otestovať, či existuje dostatok potenciálnych zákazníkov a zákazníčok, ktorí by si daný produkt alebo službu objednali. Preto Rozbehni sa! učí 11-krokový proces, ako prejsť od nápadu k prvým zákazníkom: naučí rozpoznávať nové nápady a posudzovať ich potenciál; premyslieť biznis model a odlíšiť ho od konkurencie; urobiť skúšku správnosti nápadu cez čísla a zákaznícky prieskum; vytvoriť prototyp a otestovať záujem na jednoduchom webe.

Rozbehni sa! Používa na meranie dopadu svojich aktivít jednoduché online dotazníky.

Pri základnom rýchlokurze sa zisťuje či bol dostatočne hutný (teda poskytol kopec užitočných informácií v krátkom čase), povzbudzujúci (že rozbehnutie podnikania nemusí byť veda), oči-otvárajúci (že sa dá sa začať bez kapitálu) a praktický (poskytol návod ako začať krok po kroku). Zároveň dotazník hľadá aj špecifické informácie alebo vedomosti, ktoré sa účastník či účastníčka naučili a pýta sa, čo ešte na rýchlokurze vylepšiť (aby bol fantastický).

V dotazníku programu Rozbiehátor hodnotia respondenti a respondentky jeho celkový prínos, svoju ochotu program odporučiť a prínos jednotlivých zložiek (video kurz a pracovný zošit, individuálne konzultácie a individuálny mentor tzv. „buddy“). Ďalej identifikujú dve konkrétne veci, čo im Rozbiehátor dal, aký najsilnejší moment počas neho zažili a čo by odporučili na jeho vylepšenie.

Krátke príbehy úspešných rozbiehačov a rozbiehačiek (či už prípadové štúdie alebo príklady dobrej praxe) sú zbierané priebežne resp. príležitostne podľa aktuálnych úspechov absolventov a absolventiek a tie naj sa objavajú aj na stránke Rozbehni sa! medzi [referenciami](#).

Dopad Rozbehni sa! možno čiastočne komunikovať aj prostredníctvom štatistických údajov zozbieraných za posledných sedem rokov, za ktoré sa podarilo: naučiť základy testovania nápadov viac ako 2 000 ľudí a otestovať viac ako 300 nápadov, z ktorých vzniklo viacero úspešných firiem; inšpirovať k rozbehnutiu podnikania viac ako 12 000 študentov a študentiek na 120 školách a sprostredkovať im viac ako 100 000 € štartovací kapitál; natočiť viac ako 50 príbehov úspešných slovenských podnikateľov a podnikateľiek, ktoré videlo a inšpirovalo k podnikaniu viac ako 180 000 ľudí.

SLOVAKAID – dobrovoľnícky program

Ministerstvo zahraničných vecí schválilo po prvýkrát pilotný program vysielania dobrovoľníkov v roku 2012. Odvtedy je jednou z foriem oficiálnej rozvojovej spolupráce, ktorú Slovensko poskytuje. Dobrovoľníci a dobrovoľníčky sú vysielaní do rôznych krajín globálneho juhu, primárne do prioritných krajín aktuálne platnej Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce. Túto formu dobrovoľníctva je možné na Slovensku vykonávať nielen prostredníctvom programu SlovakAid, ale aj napríklad prostredníctvom [Európskej dobrovoľníckej činnosti](#) či [UN Volunteers](#). Okrem iného dobrovoľnícka činnosť podporuje budovanie národných personálnych kapacít, samotní dobrovoľníci a dobrovoľníčky získavajú vedomosti o krajine, jej kultúre, rozvíjajú svoje jazykové znalosti, nadobúdajú nové praktické zručnosti, odborné a medzikultúrne znalosti a v neposlednom rade aj skúsenosti v rozvojovom sektore, ktoré nie je možnosť získať prácou na Slovensku. Ani slovenské vysoké školy neumožňujú získať komplexné akademické vzdelanie v odbore rozvojové štúdie, a tak rozvojové dobrovoľníctvo pomáha formovať skupinu odborníkov a odborníčok s praktickými skúsenosťami v rozvojevej problematike.

Mladí dobrovoľníci a dobrovoľníčky sa naďalej rozvíjajú a získavajú vedomosti s prácou v rozvojovej spolupráci, vytvárajú inštitucionálne vzťahy a podporujú vznik dlhodobých partnerstiev medzi slovenskými subjektmi a ich partnermi v rozvojových krajinách a podporujú verejnú informovanosť slovenskej širšej verejnosti o rozvojových aktivitách prostredníctvom ponávratových aktivít. Zároveň v zahraničí jednoznačne posilňujú kapacity a komunity v partnerských rozvojových krajinách transferom vedomostí a zručností.

Pri veľkých dotačných projektoch dokáže SlovakAid zabezpečiť externú evaluáciu (ako napríklad nedávno pri dlhodobom programe globálneho vzdelávania na slovenských vysokých školách). Pri dobrovoľníckych projektoch to nie je také jednoduché, keďže sa jedná o pomerne malé aktivity. Dopad je možné zistiť na základe monitoringu v partnerskej krajine, prípadne ak dobrovoľník či dobrovoľníčka spolupracovali na nejakom väčšom dotačnom projekte. Mnoho účastníkov a účastníčok dobrovoľníckeho programu aj po jeho ukončení naďalej pracuje v oblasti rozvojovej spolupráce a humanitárnej pomoci v rôznych mimovládnych organizáciách, presné štatistiky však nie sú vedené. Okrem toho dobrovoľníci a dobrovoľníčky šíria ďalej informácie o dobrovoľníctve prostredníctvom rôznych prednášok, blogov, atď. čím zvyšujú povedomie o rozvojovej spolupráci a zároveň si zlepšujú svoje zručnosti. Reálne dopady môže vidieť a hodnotiť najmä zastupiteľský úrad (ambasáda alebo konzulát) v danej krajine, ktorý následne informuje SlovakAid. Každý dobrovoľnícky pobyt je ukončený vyúčtovaním, ku ktorému sa prikladá aj záverečná správa obsahujúca aktuálne a potenciálne budúce dopady. SlovakAid pre svojich bývalých dobrovoľníkov a dobrovoľníčky zorganizoval v minulosti sieťovacie podujatie, ktoré slúžilo na zdieľanie informácií a eventuálne poukázalo na viacero prípadových štúdií a príkladov dobrej praxe. Príklady úspešných dobrovoľníckych projektov sú publikované priamo na [stránke SlovakAid](#).

Treba však priznať, že okrem tohto čiastkového sledovania dopadov sa zatiaľ nerobila komplexná evaluácia celého dobrovoľníckeho programu. Praxou nie sú ani vstupné dotazníky, ktoré by sa mohli robiť počas povinného prípravného školenia a zbierať informácie napr. o očakávaniach, zručnostiach, vedomostiach a hodnotách. Identický dotazník by mohol byť súčasťou záverečnej správy a pomohol by vyhodnotiť posun a progres dobrovoľníka či dobrovoľníčky.

SlovakAid má do istej miery obmedzené možnosti, pretože určuje len všeobecné podmienky a nároky kladené na dobrovoľníkov a dobrovoľníčky. Následne si každá vysielajúca a prijímajúca organizácia stanovuje vlastné podmienky a kritériá, ktoré uvádza v projektovej žiadosti.

Istú formu sledovania dopadu dobrovoľníckeho programu poskytuje pre SlovakAid [mimovládna organizácia CARDO - Národné dobrovoľnícke centrum](#), ktorá pravidelne oceňuje dobrovoľníkov a dobrovoľníčky vo viacerých kategóriách (napríklad zahraničný dobrovoľník na Slovensku, dobrovoľník v sociálnej a zdravotnej oblasti, dobrovoľník v oblasti práci s deťmi a mládežou, dobrovoľník v oblasti vzdelávania a životného prostredia, firemný dobrovoľník roka atď.) kde SlovakAid má svoju vlastnú kategóriu a kandidátov a kandidátky na ocenenie môže nominovať ktokoľvek.

SLOVENSKÁ DEBATNÁ ASOCIÁCIA

Slovenská debatná asociácia (SDA) je občianske združenie a jediná organizácia svojho druhu na Slovensku. Vznikla 17. novembra 1999 ako nástupca debatného programu [Nadácie otvorenej spoločnosti](#). Je zakladajúcim celenom Medzinárodnej debatnej vzdelávacej asociácie a celenom Rady mládeže Slovenska. Patrí medzi prijímateľov dotácie Ministerstva školstva určenej na podporu dlhodobej systematickej práce s mládežou. V roku 2018 získala Cenu Generácia 3.0 od Nadácie Pontis.

SDA svojou činnosťou a aktivitami podporuje kritické myslenie, otvorenú spoločnosť a občianstvo mladých ľudí. Jej programy sú určené pre základné, stredné a vysoké školy, ďalej robí vzdelávanie učiteľov v oblasti kritického myslenia, program verejnej diskusie, a iné.

Má takmer 900 členov a členiek združených vo viac ako 60 debatných kluboch. Jej činnosť zabezpečujú štyria zamestnanci na plný úväzok a približne 100 dobrovoľníkov a dobrovoľníčok pôsobiacich ako vedúci alebo vedúce klubov, rozhodcovia alebo rozhodkyne a na ďalších pozíciách.

Na meranie svojho dopadu využíva SDA tzv. debatnú metodiku, ktorá meria progres žiakov a žiačok v piatich oblastiach: analýza, práca s dôkazmi, prezentácia, organizácia prejavu a stratégia. V každej kategórii sú hodnotení na bodovacej škále. Toto meranie prebieha v každej debate – to znamená, že tréneri a trénerky klubov si podľa toho sledujú rozvoj svojich zverencov a zverenkyň. Debatéri a debatérky sa ročne zúčastnia na 3 – 5 turnajoch a na každom absolvujú štyri debaty. Každá kategória hodnotenia má vlastné postupy, metodiku a ľudí, ktorí žiakov a žiačky hodnotia. Tí sú školení a akreditovaní tak, aby sa štandardy hodnotenia neodlišovali a boli merateľné.

Pred pár rokmi robila SDA niekoľkoročné porovnávanie (prostredníctvom dotazníkov) výsledkov a názorov žiakov a žiačok, kde boli okrem členov a členiek organizácie zahrnutí aj ich spolužiaci a spolužiačky ako kontrolná skupina do aktivít SDA nezapojená. Celý proces prebiehal v rámci medzinárodného projektu, ktorý metodicky viedla práve SDA. Partnermi v projekte boli organizácie z Holandska, Rumunska, Estónska, Litvy, Lotyšska, Česka a Macedónska. V rámci

tohto projektu sa merali postoje mládeže k rôznym menšinám, k demokracii a pod., pričom momentálne sa uvažuje o jeho zopakovaní.

SDA bola minulý rok boli súčasťou prieskumu hodnôt mladých ľudí na Slovensku a v Čechách. Výsledky výskumu ešte nie sú k dispozícii (neskôr by sa mali objaviť [na tejto stránke](#)), ale okrem členov a členiek SDA bol tento prieskum robený aj medzi inými mládežníckymi organizáciami, kde renomovaná agentúra robila prieskum na vzorke 1000 mladých ľudí pod záštitou Rady mládeže Slovenska a Českej rady detí a mládeže.

SOKRATOV INŠTITÚT

Sokratov inštitút vznikol z presvedčenia, že vzdelávať sa dá prakticky a pre reálny život. Vzdelaní, rozhladení a nadšení ľudia dokážu meniť svoje obce a mestá. V Sokratovom inštitúte sa vzdelávajú právnici, lekári, umelci aj ekonómky, pretože riešenie súčasných problémov si vyžaduje holistický pohľad a spoluprácu. Jedná sa o praktický ročný vzdelávací program pre študentov a študentky či absolventov a absolventky vysokých škôl, ktorí sú následne ako alumni ďalej sieťovaní aby sa stali vzorom a hybnou silou pre zmeny na Slovensku. V rámci programu sú vedení k sociálnemu líderstvu (k hodnotám ako služba, odvaha, pokora, úcta, dialóg, inovatívnosť a vášeň); každý musí zrealizovať vlastný projekt (aby sa naučil praktické zručnosti a urobil reálne zmeny vo svojej komunite/obci/meste); zúčastňujú sa na workshopoch (kde sa vzdelávajú v témach ako sú projektová logika, občianska angažovanosť, práca s médiami, alternatívne ekonomické systémy, účasť verejnosti v slovenskom právnom systéme, globálne vzdelávanie či medzikultúrna facilitácia); pestuje sa v nich dialóg a kritické myslenie.

Pre širokú verejnosť Sokratov inštitút vydáva vzdelávacie publikácie, produkuje náučné videá a organizuje verejné prednášky, diskusie a festival Showcrates.

Téma merania dopadu je v Sokratovom inštitúte pomerne nová a momentálne je organizácia v štádiu, kedy si chce lepšie zadefinovať celý systém merania a predovšetkým toho, čo a ako sa bude merať.

Doteraz sa sledoval najmä počet dobrovoľníckych hodín, ktoré boli odpracované v rámci práce na študentských projektoch (študenti/študentky a ďalší ľudia v ich tímoch), počet obcí a miest, v ktorých sa tieto projekty realizovali a celkový objem financií, ktoré na svoje projekty študenti a študentky získali. Tieto informácie sú dostupné priamo na [hlavnej stránke inštitútu](#), a na podstránkach sú dostupné aj [projekty študentov](#) (vrátane absolventských spoluprác) a [stručné profily absolventov a absolventiek](#) vzdelávania.

Počas tohto leta sa uskutočnil telefonický prieskum medzi absolventmi a absolventkami. Rozhovor prebehol s vyše sto ľuďmi zo 124 alumni, u ktorých sa zisťovalo ich subjektívne hodnotenie toho, kam ich vzdelávanie na Sokratovom inštitúte posunulo. Ďalej sa zisťovalo, koľko absolventov a absolventiek ostalo žiť na Slovensku (89 %), aká je miera ich angažovanosti pre svoje okolie (48 % je intenzívne angažovaných v rôznych združeniach, politike, vzdelávaní a pod.) a či sú v nejakej oblasti lídrmi či líderkami (42 % pracuje na vedúcej pozícii).

Sokratov inštitút však zatiaľ nemá jasne zadefinované oblasti, v ktorých by chcel merať svoj dopad a dopad svojich aktivít na mládež. Celý systém merania sa momentálne nadstavuje a hlavným cieľom je zistiť do akej miery absolventov a absolventky naozaj ovplyvnilo štúdium práve na Sokratovom inštitúte v oblasti ich angažovanosti a líderstva. Tu zatiaľ inštitút narazil na nedostatok znalostí v metodike hodnotenia dopadov ako aj na obmedzené ľudské a finančné kapacity.

Pre účely tohto článku boli oslovené ďalšie štyri zaujímavé organizácie, ktoré sa venujú rozvoju mládeže či už za účelom podpory ich zamestnanosti alebo podnikania. Ani jedna z nich sa však bližšie nevyjadřila ako merajú dopad svojich aktivít. Za pozornosť určite stoja:

TEACH FOR SLOVAKIA

Ako jeden z najintenzívnejších programov osobnostného a profesionálneho rozvoja pre absolventov a absolventky ako aj mladých profesionálov a profesionálky. Organizácia ponúka možnosť stať sa súčasťou inšpiratívnej komunity, ktorá posúva Slovensko vpred. Už sedem rokov buduje komunitu lídrov, ktorí pracujú na zmenách v školách i mimo nich, pretože stav vzdelávacieho systému na Slovensku je v núdzi. Víziou Teach for Slovakia je, aby raz všetky deti mali šancu v živote uspieť.

Aktívnym absolventom a absolventkám vysokých škôl poskytuje dvojročný leadership program, kde načerpajú skúsenosti z reality slovenských škôl. Popri tom absolvujú tréningy na osobnostný rozvoj a pracujú na projektoch na rozvoj komunity či školy. Po dvoch rokoch pokračujú ako ambasádori a ambasádorky, kde z rôznych pozícií a kariér vedú potrebné zmeny pre kvalitnejší a spravodlivejší vzdelávací systém.

LIFBEE

Lifbee Academy zabezpečuje kvalitné vzdelávanie v oblasti biotechnológií, marketingu, dizajnu a projektového riadenia. Ponúka praktické využitie nadobudnutých poznatkov pri unikátnej skúsenosti tvorby vlastného produktu. Umožňuje interdisciplinárnu spoluprácu študentov a študentiek ako aj čerstvých absolventov a absolventiek zo všetkých univerzít. Stačí mať odvahu stať sa priekopníkom v biotech komunite na Slovensku a mať správne nadšenie a motiváciu.

Cieľom vzdelávania je, aby každý člen a členka multidisciplinárneho tímu získali vhlad do práce ostatných profesií tak, aby vedeli spolupracovať a zúčastňovať sa dôležitých rozhodnutí. Počas programu absolvujú: úvod do programu a globálne výzvy; všeobecný prehľad o biotechnológiách; marketingový mix pri tvorbe produktu; špecifiká biotechnologického priemyslu; vývoj produktu a tvorba biznis plánu; sebazpoznanie a tímová spolupráca; tímová spolupráca na vývoji vlastného produktu. Program je prípravou na prácu v inovačnom tíme v oblasti biotechnológií.

LEAF

Organizácia Leaf chce prispieť k rozvoju mladých ľudí s potenciálom vyrásť na osobnosti, ktoré budú v sebe spájať charakternosť, excelentnosť, podnikavé líderstvo a občiansku angažovanosť bez ohľadu na sociálno-ekonomické prostredie, z ktorého pochádzajú.

Leaf hľadá prostredníctvom svojich programov formy, ako podporiť talentovaných mladých ľudí na ich životnej ceste od 10 do približne 35 rokov. Dôležité je mať pevnú vôľu a potenciál stať sa v budúcnosti osobnosťami Slovenska, ktoré budú v sebe spájať charakternosť (morálne kvality založené na odvahe, úcte k druhým a pokore, vychádzajúce z presvedčenia o hodnote každého jednotlivca), excelentnosť (všestrannosť, ako aj výnimočnosť vo svojej oblasti, ktoré sú založené na vnútornej motivácii, neutíchajúcej zvedavosti a pevnej vôli), podnikavé líderstvo (snaha o neustále vylepšovanie, podporená vysokými aspiráciami, schopnosťou zdravo riskovať a nadchnúť ostatných pre zmenu), občiansku angažovanosť (predsavzatie nezištne pomáhať

širšiemu okoliu, ktoré vychádza z vďačnosti, zo záujmu o iných a z kombinácie vzťahu k domovine, záujmu o región a globálneho uvažovania).

Hlavnými cieľovými skupinami sú študenti a študentky stredných škôl, Slováci a Slovenky študujúci či pracujúci v zahraničí, mladí profesionáli a profesionálky vo firmách, ako aj učitelia a učiteľky, keďže práve oni majú nezastupiteľnú úlohu v rozvoji mladej generácie.

OPENLAB

V OpenLabe sa študenti a študentky učia najnovšie technológie priamo z praxe, majú každodennú odbornú podporu a sú prepájaní s inovatívnymi a jedinečnými firmami, ktoré chcú ukázať svoj kultúru a podeliť sa o svoj know-how.

Študenti a študentky majú zároveň veľkú slobodu, pričom sú vedení k zodpovednosti a samostatnosti, učia sa princípy partnerského prístupu, pracovať v tíme, trénujú si schopnosti sebareflexie a je podnecovaná ich kreativita. Takto sú pripravovaní osobnostne aj tech zručnosťami na veľké veci, ktoré môžu v budúcnosti tvoriť.

Pre obmedzený rozsah článku neboli oslovené viaceré organizácie, ktoré sa tiež venujú práci so slovenskou mládežou, konkrétne [IAESTE](#) a [ELSA](#) (najmä pre ich podobnosť s organizáciou AIESEC), [Zmúdri](#), [Slovenský skauting](#), a [Akadémia veľkých diel](#).

Záver

Tento výpočet rôznych organizácií a ich metód hodnotenia dopadu určite nie je konečný. Je limitovaný jednak odporúčaným rozsahom samotného článku a zároveň sa prístupy ku hodnoteniu dopadu organicky menia v čase, podľa toho, kto je aktuálna cieľová skupina, aký projekt či program sa implementuje a samozrejme dôležité sú aj predchádzajúce skúsenosti a poučenia, tzv. „lessons learned“, z minulých monitoringov a evaluácií.

Ak sa vrátíme späť k úvodnej vizualizácii, je jasné, že väčšina organizácií používa na hodnotenie dopadu svojich aktivít najmä nástroje umiestnené v dolnej časti grafu, teda tie, ktoré sú relatívne nenáročné na zdroje. Z článku je zrejmé, že najpoužívanejším spôsobom zberu dát je dotazník zasielaný cieľovej skupine v rôznych okamihoch realizácie projektov či programov. Využívaný je aj zber osobných príbehov, či už vo forme prípadových štúdií alebo príkladov dobrej praxe. Štandardom vo všetkých organizáciách je sledovanie počtu školení/tréningov, ako aj počet ich účastníkov a účastníčok, ktoré sú podložené foto dokumentáciou.

Pri sledovaní dopadov si tiež treba uvedomiť, že zozbierané dáta môžu byť v akejkoľvek kvantite či kvalite, najdôležitejšie je preukázanie kauzality medzi konkrétnym vzdelávacím programom a následnou zmenou či už v správaní alebo hodnotách mládeže.